

Een Zalig Kerstmis en een gezegend Nieuwjaar!

Het is zo vaak gezegd en zo gemakkelijk! Hoe van harte ook gemeend. Met deze woorden en deze welgemeende zegen alleen komen we er niet? Jezus is geboren en wat nu? Bij wie vind ik mijn plaats? En u? Bij de Wijzen uit het Oosten, die naar God op zoek zijn? Naast Sint Jozef, die alles nog niet zo goed begrijpt? Of bij de engelen en herders die openstaan voor dit wonder? Bij Maria die bidt en Jezus in haar hart toelaat? Wie we ook zijn en wie we ook willen zijn, ons geluk is ook afhankelijk van onze eigen inzet en ons denken. Vraag je een aantal willekeurige mensen wat het belangrijkste in het leven is, dan zul je als antwoord vaak 'gelukkig zijn' te horen krijgen. Natuurlijk naast de wens tot gezondheid. Geluk, het zoeken daarnaar en het uiteindelijk vinden ervan houdt mensen vaak onbewust een leven lang bezig. Dat lijkt eigen aan mensen te zijn. Van de Nederlanders zegt 84 procent gelukkig of zelfs zeer gelukkig te zijn, blijkt uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau. Er zijn zeer verschillende begrippen van geluk ontworpen. Voor Aristoteles is geluk iets van je hele leven. Als je leven gaandeweg lukt, ben je uiteindelijk 'gelukt'. Geluk is vervolmaking van je persoonlijkheid. Epicurus is de vader van het hedonisme: hij bepleit verstandig genieten, met mate dus. Dan lijdt je weinig pijn. De stoïcijnen zochten geluk in onverstoortbaarheid en gemoedsrust. Die krijg je als je autonoom bent. Immanuel Kant, de grote Verlichtingsdenker en humanist moest helemaal niets hebben van de geluismoraal. Geluk is bijzaak, de hoofdzaak is een goede wil. Voor de romantici is geluk een queeste, je moet proberen om jezelf authentiek uit te drukken. Nietzsche ziet helemaal niets in geluk maar wel in vitaliteit. Mens durf te leven, zo iets. In de negentiende eeuw ontstaat het utilisme van Bentham en Mill: dat is de meest moderne geluksleer. Zij pleiten voor het grootste geluk voor zoveel mogelijk mensen. De basis van geluk is voor hen subjectief welbevinden, persoonlijke voldoening. In veel actuele sociale filosofie is geluk een relatiebegrip. Geluk zit in de erkenning die je van een ander krijgt. Tenslotte is er ook het idee van geluk dat je toevalt en niet kunt afdwingen. Alleen al deze reeks verschillende geluksopvattingen - levensvervulling, matig genot, gemoedsrust, genade, authenticiteit en vitaliteit, subjectief welbevinden - moet ons tot voorzichtigheid manen: waar hebben we het over? Zelf sta ik een mengvorm voor van authenticiteit en erkenning. Ik maak een belangrijk onderscheid tussen gelukkig zijn en niet ongelukkig zijn. De meeste boeken en tijdschriften gaan helemaal niet over geluk: ze gaan over strategieën om niet ongelukkig te zijn. Onze cultuur is er een van beheersing van risico's. Dáár horen al die pogingen bij om ons geluk te beheersen. Vandaar al die lifestylebladen en die gelukscoaches. Zij willen ons mindfulness leren en positief denken. Dat gaat dus allemaal niet over geluk, maar om het vermijden van ongeluk, van lijden. We zoeken een nieuwe verhouding tot het menselijk lijden, dat is de kern van de zaak. En verder domineren genotzucht, consumentisme en een soort idolscultuur: de poging om aandacht voor jouw persoon af te dwingen. We mogen heel kritisch staan tegenover de gelukshype. Nederland staat op de vierde plaats op een lijst van landen waar de mensen het gelukkigst zijn. De onderzoekers keken naar graadmeters als inkomen, vrijheid, vertrouwen in de overheid en levensverwachting. Het gelukkigste land is Denemarken. In een ander onderzoek van 4 mei 2012 kwam men tot de conclusie dat geld besteden aan anderen gelukkig maakt. Wie gelukkig wil zijn, kan beter 5 euro aan een ander besteden dan 20 euro voor zichzelf uitgeven. Dat vertelde ook de Grieks wiskundige, wijsgeer, filosoof en hervormer Pythagoras al: Als u vreugde wilt vermeederen, moet u vreugde delen. Geluk heeft te maken met relaties. Met een persoonlijke betrokkenheid. En dan terug naar die beginvraag. Jezus is geboren en wat nu? Bij wie vindt u, uw plaats? Voor mij geldt geluk ook als een persoonlijke relatie met God, als meest betrouwbare en duurzame vorm van geluk. Daarom sluit ik graag deze eerste week van 2013 af met de woorden 'veel heil en zegen in het nieuwe jaar'. Dat God ons zal zegenen, vandaag, morgen en in der eeuwigheid.

Carla Roetgerink.

Pastoraal werkgroep HH Jacobus en Johannes Parochie.

Website: www.raadvanerkenborne.nl E-mail: info@raadvanerkenborne.nl